

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Plajner Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Plajner Ákos ügyvéd) által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Kovács András jogi előadó által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen közérdekű adat kiadása iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2009. november 25. napján kelt, 26.P.24.684/2009/5. számú ítélete ellen a felperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és arra kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül másolatban adja ki a felperes részére a ...-én az ...-vel megkötött hatósági szerződés pályázati ajánlat mellékletének 6.2.2.g.) pontját. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 20.000 (húszezer) forint + Áfa együttes első-és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az ...-vel kötött hatósági szerződés „Pályázó ajánlata” című melléklete 6.2.2.g.) pontja szerinti irat teljes terjedelmében való kitakarások nélküli kiadására, valamint annak megállapítását is kérte, hogy az alperes jogszabálysértést követett el azzal, hogy kérelmének határidőben nem tett eleget.

Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte azzal, hogy a felperes keresete idő előtti, hiszen a pályázati ajánlat című melléklet teljes egészében történő kiadása iránt a pert megelőzően nem terjesztett elő kérelmet.

Álláspontja szerint az ...-nek kötelezően perben kellene állnia.

Érdemben is a kereset elutasítását kérte, mert a közérdekű adat kiadása nem egy bizonyos irat kiadását jelenti, hanem az adott adat rendelkezésre bocsátását, márpedig a felperes nem meghatározott, konkrét adatot kért, hanem egy bizonyos okiratot, illetve annak egy részét. Azért sem teljesíthető a kérelme, mivel üzleti titkot sértene az irat kiadása, ezzel aránytalan sérelmet okozva az ...-nek.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően meghozott ítéletében megállapította, hogy a felperes kereseti kérelme nem alapos, ezért a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 forint perköltséget.

Az ítélet indokolásában a permegszüntetés iránti kérelem tekintetében azt fejtette ki, hogy az nem alapos, mert a felperes a keresetét módosította, csak az eredeti kérelemnek megfelelő igényt érvényesített, ezért azt érdemben kellett vizsgálni. Kitért arra is, hogy a felperes igénye közérdekű adat kiadására vonatkozott, az alperes által hivatkozott kötelező perbenállás esete nem állt fenn.

Ezt követően ismertette a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 20. § (1) bekezdését, a 21. §-ban foglaltakat, a törvény 2. § 4. pontját, a 19. § (1) és (5) bekezdését, majd rögzítette, hogy egy adat üzleti titok voltának megállapítása olyan kérdés, ami nem egy hatósági eljárás minősítésétől függ, emiatt az alperes hatásköri kifogása nem volt megalapozott.

A Ptk. 81. § (2) bekezdésében foglaltak alapján kifejtette, hogy a jogszabály egyértelműen rögzíti, hogy mi minősül üzleti titoknak, mi nem tekinthető üzleti titoknak, illetve hogy melyek azok az adatok, amelyek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli. Ez azonban nem eredményezheti az olyan adatokhoz való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okoz, feltéve, hogy ez nem akadályozza a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét.

Rögzítette, hogy a hatósági fix ár mértékéről a felperes rendelkezett ismerettel, azonban ennek összetevőit kívánta megismerni. A pályázat 6.2.2. pontja a műsorterjesztési díjra adott legkedvezőbb ajánlattal foglalkozott, a g.) pont szerinti százalékos arányok meghatározása mellett kellett az önálló tevékenységtípusonként végezhető szolgáltatások árát megadni. A pályázó vállalt egy fix árat, ezen belül saját maga határozhatta meg az egyes tevékenységtípusok árát. Ez a felosztás a társaság egyéni elképzelésének, a piaci stratégiának a része, így üzleti titkot képez, ezáltal ennek megismerése sérelmet jelent.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint önmagában ez a százalékos árképzés nem tartozik a közérdekből nyilvános adat fogalomkörébe, mert amennyiben a pályázó nem a pályázatban kiírtak szerint és az abban vállalt minőségben szolgáltat, akkor az alperes jogosult eljárást kezdeményezni.

Mindezen indokok alapján a felperes keresetét elutasította és a pereszes felperest kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a perköltség viselésére.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Ebben elsődlegesen arra tért ki, hogy az öt digitális televízió műsorszóró hálózat üzemeltetési jogosultságának megszerzésére megkötött hatósági szerződés elválaszthatatlan mellékletét képező pályázat 6.2.2.g.) pontjának megismerése iránt terjesztett elő keresetet az Avtv. 20. § (2), valamint a 20. § (6) bekezdésének megfelelően, továbbá annak megállapítása iránt, hogy az eljárási határidőket az alperes megsértette, azonban erről az elsőfokú bíróság nem döntött.

Álláspontja szerint az általa kért adat közérdekű adat.

Kiemelte, hogy a pályázati kiírás 81. oldalán a 6.2.2.g.) pont felsorolja azokat a szolgáltatáselemeket, amelyekre vonatkozóan százalékosan le kellett bontani a pályázó által megadott szolgáltatási díjakat. Ez az adat egy olyan szerződés mellékletében található, amely megállapodást az alperes és az ... az állami vagyonkezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, az ilyen vagyont érintő jog megszerzésével kapcsolatban kötött. A győztes pályázat a hatósági szerződés 13.8. rendelkezése alapján a hatósági szerződés részévé vált.

Az eljárás elsőfokú bírósága helyesen állapította meg, hogy mi minősül közérdekből nyilvános adatnak, majd a Ptk. 81. § (3) bekezdésére hivatkozással azt is helyesen rögzítette, hogy nem minősül üzleti titoknak az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat és a nyilvánosságra hozatal nem eredményezheti az olyan adatokhoz való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna.

Azonban megállapítható, hogy a kért adat a jogszabály rendelkezése alapján nem minősül üzleti titoknak, mert a jogszabály kifejezetten nevesíti a technológiai eljárásokra, a műszaki megoldásokra, a gyártási folyamatokra, a munkaszerződési és logisztikai módszerekre, továbbá a know how-ra vonatkozó adatokat, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okoz. Az árképzés mikéntje, a pénzügyi, gazdasági adat nem szerepel a Ptk. 81. § (3) bekezdésének felsorolásában. A Ptk. rendelkezése alapján tehát nem kellett volna az elsőfokú bíróságnak azt vizsgálnia, hogy a kért adatokhoz történő hozzáférés az ... üzleti tevékenysége vonatkozásában aránytalan sérelmet okozna-e. Olyan adatok megismerhetőségére is hivatkozott az alperes, melyeknek semmi közük a kért 6.2.2.g.) ponthoz, mert a kereseti kérelem nem az üzleti és pénzügyi tervek, hanem a szolgáltatás fix díjának százalékos megoszlásának nyilvánosságra hozatalára irányult. Az alperes azt sem igazolta, hogy ezen adat nyilvánosságra kerülése az üzleti tevékenységében milyen aránytalan sérelmet okozna az ...-nek. E körben az elsőfokú bíróság nem folytatott le bizonyítási eljárást, mindössze tényként azt rögzítette, hogy a 6.2.2.g.) pont tartalmának megismerése sérelmet jelentene a potenciális versenytársakkal szemben.

Az sem derült ki az eljárás során, hogy miért és mennyiben okozna súlyos sérelmet az ...-nek az adatkiadás, figyelemmel arra, hogy az ... határozott ideig - 12 évig - kizárólagosan jogosult használni az elnyert frekvenciákat, a digitális televíziós műsorszórást. Ezért a potenciális versenytársakra történő hivatkozás értelmezhetetlen és alaptalan is. Arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság csak sérelmet állapított meg az adat nyilvánosságra hozatala körében, holott a jogszabály feltételként a súlyos sérelmet követel meg.

Kitért arra is, hogy a kiírás szerint minden tevékenységtípusra százalékos ár-arányfelosztást kellett végezni és a felosztás során a kiírásban szereplő tevékenységtípusokat szerepeltetni kellett. Az ármeghatározás a szerződéskötés pillanatában a hatósági szerződés részévé, azaz kötelezővé és számon kérhetővé vált, így az egyéni elképzelések és az ár kialakításának lehetőségei jogi relevanciával járó kötelezettségekké alakultak át.

Összefoglalva a fellebbezését kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem döntött minden kereseti kérelemről, feleslegesen vizsgálta a súlyos sérelem kérdését és az azt indokoló megállapítások alaptalanok és nem is bizonyítottak. Mindezek alapján kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, vagy annak hatályon kívül helyezését.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását indítványozta, amiatt, hogy az elsőfokú bíróság okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a pályázat 6.2.2.g.) pontja szerinti adat nyilvánosságra hozatala aránytalan sérelmet okozna a pályázó üzleti tevékenységének végzése szempontjából. Iratellenesen hivatkozott a felperes arra, hogy a nyilvánosságra hozatalhoz, a megismeréshez kapcsolódó aránytalan sérelem vonatkozásában nem tett érdemi nyilatkozatot. Megjegyezte, hogy nem a súlyos, hanem az aránytalan sérelem jelenti az egyes adatok nyilvánosságra hozatalának jogszabályi korlátját. A pályázat során az értékelés szempontja a tevékenység végzésének maximális ellenértéke, díja. Ettől a díjtól az egyes műsorterjesztési szerződések esetén a pályázó eltérhetett, azonban a díjmaximumot értelemszerűen nem haladhatta meg. A pályázati kiírás meghatározta, hogy a műsorterjesztési díj mely szolgáltatásokat fedi le, ezért kizárólag az ezen szolgáltatásokból álló tevékenység ellenértékeként kellett a műsorterjesztési díjat meghatározni. Ez azt jelenti, hogy a hatósági szerződésben szereplő nyilvános maximált díj kizárólag a nyilvánosságra hozott szolgáltatások ellenértéke. A pályázat 6.2.2.g.) pontja alapján a pályázó köteles volt százalékosan megbontani az önálló szolgáltatásonként végezhető tevékenységtípusonként megadott díjat. Azonban a kiírás csak példálózó jelleggel sorolta fel az egyes önállóan végezhető tevékenységek körét. A szolgáltatások konkrét és százalékos megjelölése a pályázó feladata volt. A százalékos megbontás a pályázó által vállalt ár kialakításának lehetőségéről az egyéni elképzelését, üzleti terveit, feltételezését tükrözi, az az üzleti tervvel összhangban értelmezhető, és ebből az adatból következtetést lehet levonni költségviszonyaira, költségarányaira és arra is, hogy az egyes szolgáltatások milyen értéket képviselnek a műsorterjesztési szolgáltatáson belül, milyenek a pályázó költségtervei, műszaki megoldásai. Ezen adatok megismerése, nyilvánosságra hozatala tehát nyilvánvalóan aránytalan sérelmet jelent.

Kifejtette, hogy az ár tevékenységenkénti százalékos megbontása csak nagyságrendi becslésen, pénzügyi, gazdasági kalkuláción és nem tényleges értékeken alapul és nem jelent sem közjogi értelemben vett kötelezettséget, sem a hatósági szerződés teljesítéséhez kötődő kötelezettséget. A pályázó kizárólag a 6.2.2.g.) pontban taxatív módon felsorolt szolgáltatások ellenértékeként határozhatta meg a műsorterjesztési díj mértékét, ezért irreleváns, hogy az így megadott ár egyébként milyen százalékosan meghatározott elemekből tevődik össze.

Kiemelte, hogy az ítélet azt is tartalmazza, hogy a százalékos árképzés nem tartozik a közérdekből nyilvános adat fogalomkörébe. A perbeli ügyben nem a szolgáltatást nyújtó szervezet az adatkezelő, a szerződés tárgyát képező szolgáltatás sem a jogszabály, sem a megkötött hatósági szerződés alapján nem tartozik a kötelezően igénybe veendő szolgáltatások közé, ezért kérte a közérdekű adat kiadása iránti

kérelem elutasítását, tekintettel arra is, hogy az adatkezelő eljárása nem volt jogsértő.

A felperes fellebbezése részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete érdemben felülbírálható volt, de a megállapított tényállásra alapozott döntésével a másodfokú bíróság csak részben értett egyet.

A perbeli jogvita érdemi elbírálása tekintetében a Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy a közérdekű adatok megismerése kiemelt fontosságú alapjog, amely nyilvánul abban is, hogy az Alkotmány is elismeri a 61. § (1) bekezdésében. Ez az alapvető, alkotmányosan biztosított emberi jog, nem korlátozhatatlan, azonban korlátozásnak meg kell felelnie az alapjogi korlátozásokkal szemben fennálló alkotmányos követelményeknek, így a korlátozásról csak törvény rendelkezhet, és a korlátozás nem vonatkozhat az alapjog lényeges tartalmára. Az Alkotmánybíróság 34/1994. (VI. 24.) AB határozatában is hangsúlyozta, hogy az információs szabadság korlátozása csak akkor fogadható el alkotmányosan indokoltnak, ha azt más alapjog érvényesülése kényszerítően indokolja.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 2. § 4. pontja szerint közérdekű adatnak minősül az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint a tevékenységére vonatkozó, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől.

A ... Hatóság, az alperes kormányhivatal; irányítását a Kormány, felügyeletét az elektronikus hírközlésért felelős miniszter látja el. Önállóan gazdálkodó központi költségvetési szerv, amelynek feladata az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működésének, és fejlődésének, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekei védelmének, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának, illetve fenntartásának elősegítése az elektronikus hírközlési ágazatban, valamint az elektronikus hírközlési tevékenységet végző szervezetek és személyek jogszabályoknak megfelelő magatartásának felügyelete (2003. évi C. törvény 9. §).

Az alperes tehát az elektronikus hírközléssel kapcsolatos állami feladatok ellátását megvalósító intézményrendszer része, ezáltal a kezelésében levő adat az 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 2. § 4. pontja szerint közérdekű adatnak minősül és nem az elsőfokú bíróság által megjelölt közérdekből nyilvános adatnak.

Ennek megfelelően az alperesnek lehetővé kell tennie az Avtv. 19.§ (3) bekezdése alapján, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot bárki megismerhesse, a jogszabályi rendelkezésben meghatározott kivételek fenntartásával.

A felperes az ...-vel kötött hatósági szerződésnek a „Pályázó ajánlata” című melléklet 6.2.2.g.) pontjában foglaltak kiadását kérte.

Azt maga az alperes sem vitatta ellenkérelmében, hogy a hatósági szerződést az állami vagyon hasznosítására kötötték és ennek megfelelően a megállapodással összefüggő adatok közérdekű adatok, tehát nyilvánosak (3. sz. irat). Erre figyelemmel a fent idézett rendelkezések alapján főszabályként a kért adat kiadására köteles lett volna.

Azonban az alperes szerint a kiadni kért közérdekű adat üzleti titoknak minősül, ezért Avtv. 20. §-a és a 21. §-a alapján a Fővárosi Ítéltáblának abban kellett állást foglalnia, hogy az alperes a kérelem teljesítését - üzleti titokra hivatkozással - jogszerűen tagadta-e meg.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes az üzleti titokra hivatkozással sem mentesülhet a kért adatok kiadása alól. Ugyanis az Avtv. 19. § (6) bekezdésének rendelkezése alapján a közérdekű adatok megismerésével és nyilvánosságával összefüggésben az üzleti titok megismerésére a Polgári Törvénykönyvben foglaltak az irányadók és nem az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény rendelkezései, ezáltal az üzleti titok feloldására a bíróságnak van hatásköre és arra nem az Eht. szerinti hatósági eljárás keretében kerülhet sor (Pfv.IV.20138/2010.).

A Ptk. 81. § (2) bekezdése szerint kell üzleti titok a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó minden olyan tény, információ, megoldás vagy adat, amelynek nyilvánosságra hozatala, illetéktelenek által történő megszerzése vagy felhasználása a jogosult - ide nem értve a magyar államot - jogszerű pénzügyi, gazdasági vagy piaci érdekeit sértené, vagy veszélyeztetné, és amelynek titokban tartása érdekében a jogosult a szükséges intézkedéseket megtette.

A Ptk. 81. § (3) bekezdése értelmében nem minősül üzleti titoknak az állami és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai közösségi támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat, valamint az az adat, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli.

A nyilvánosságra hozatal azonban nem eredményezheti az olyan adatokhoz - így különösen a technológiai eljárásokra, a műszaki megoldásokra, a gyártási folyamatokra, a munkaszervezési és logisztikai módszerekre, továbbá a know-how-ra vonatkozó adatokhoz - való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna.

E szabályozás szerint a felperes által kért hatósági szerződés tartalma, a melléklet 6.2.2.g.) pontja - a fentiek tükrében - nem tekinthető üzleti titoknak, ráadásul a szerződés állami vagyon hasznosítására vonatkozott {Ptk. 81. § (3) bekezdése}. Ez pedig azt jelenti, hogy az alperessel, mint az állami feladatok ellátását megvalósító intézményrendszer részét képező költségvetési szervvel történő üzletkötés esetében a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alkotmányos jog szinte minden esetben kizárja azt, hogy ezen adatok titokban maradásához az érintettnek méltányolható érdeke fűződjön (ABI 2000,375).

Ezen túl az alperes csak általánosságban hivatkozott az üzleti titokra, konkrétan annak védelmet indokló jellegét nem igazolta.

A felperes által kért adat arra vonatkozik, hogy az ... pályázatában - amely a szerződés részét képezi - a műsorszolgáltatási díj milyen szolgáltatásokat, milyen százalékos megosztásban foglalja magába. Ez azt jelenti, meg kellett adni különösen a műsorjel eljuttatása a műsorszolgáltató telephelyétől a műsorterjesztő hálózati belépési pontjáig, a műsorjel elvitele a belépési ponttól az antennáig, a műsorjel szórása a végfelhasználók számára, valamint a multiplex szolgáltatás tekintetében a műsorszórás szolgáltatás fix díját százalékos bontásban.

Ez az adat az állami vagyon, a digitális műsorok szórására alkalmas frekvenciakészlet hasznosításával kapcsolatos megállapodásnak a részeként közérdekű adatnak minősül, amely tekintetében az alperes az Avtv. 21. § (2) bekezdésén alapuló bizonyítási kötelezettsége ellenére nem szolgáltatott értékelhető bizonyítékot arra, hogy olyan üzleti titkot képezne, amelynek kiadása a szerződéssel érintett fél számára aránytalan sérelmet okozna. Ezért az alperes jogszerűtlenül járt el, amikor a felperes adatkiadásra irányuló kérelme teljesítését megtagadta.

A felperes fellebbezésében is fenntartotta annak megállapítására irányuló kérelmét, hogy az alperes jogszabálysértést követett el, amikor kérelmének határidőben nem tett eleget.

A Pp. 123. §-a szerint megállapításra irányuló kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

A megállapításra irányuló kereset elsősorban annak tisztázására szolgál, hogy a felek között fennáll-e a vitatott jogviszony. A megállapítási kereset alapjául olyan jogi tények szolgálnak, amelyekből a felperes a jog, jogviszony létezését, vagy nem létezését származtatja. Annak, hogy megállapításra irányuló keresetet lehessen alappal előterjeszteni, két konjunktív jogszabályi feltétele van.

Az egyik a jogvédelem szükségessége, valamint az, hogy a felperes teljesítést ne követelhessen.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a perbeli esetben a Pp. 123. §-ában írt feltételek nem állnak fenn. Egyrészt a felperes az adat kiadását kérte, ami tartalmilag teljesítésre kötelezést jelent, másrészt a felperesnek az alperessel szembeni jogvédelme nem indokolja a megállapítást, a jogvédelem szükségessége nem áll fenn.

Mindezeknek megfelelően a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelően részben megváltoztatta és az alperest kötelezte a felperes által kért adat kiadására, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdésének o) pontja alapján a közérdekű adatok nyilvánosságával összefüggésben indított per illetékmentes, ezért az illetékről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2010. május 18.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Fülöp Györgyi s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tiszttviselő